

Prieskum Peer review 2014 – výsledky a vyhodnotenie

Prieskum peer review medzi členmi INTOSAI bol uskutočnený v súlade so Strategickým plánom INTOSAI na roky 2011-2016 a Akčným plánom Podvýboru pre podporu osvedčených postupov a zabezpečovania kvality prostredníctvom dobrovoľných peer review Výboru INTOSAI pre budovanie kapacít (ďalej len Podvýbor) na roky 2013-2016, ktorý bol schválený kongresom XXI INCOSAI v Pekingu v roku 2013.

Hlavné poznatky vyplývajúce z prieskumu:

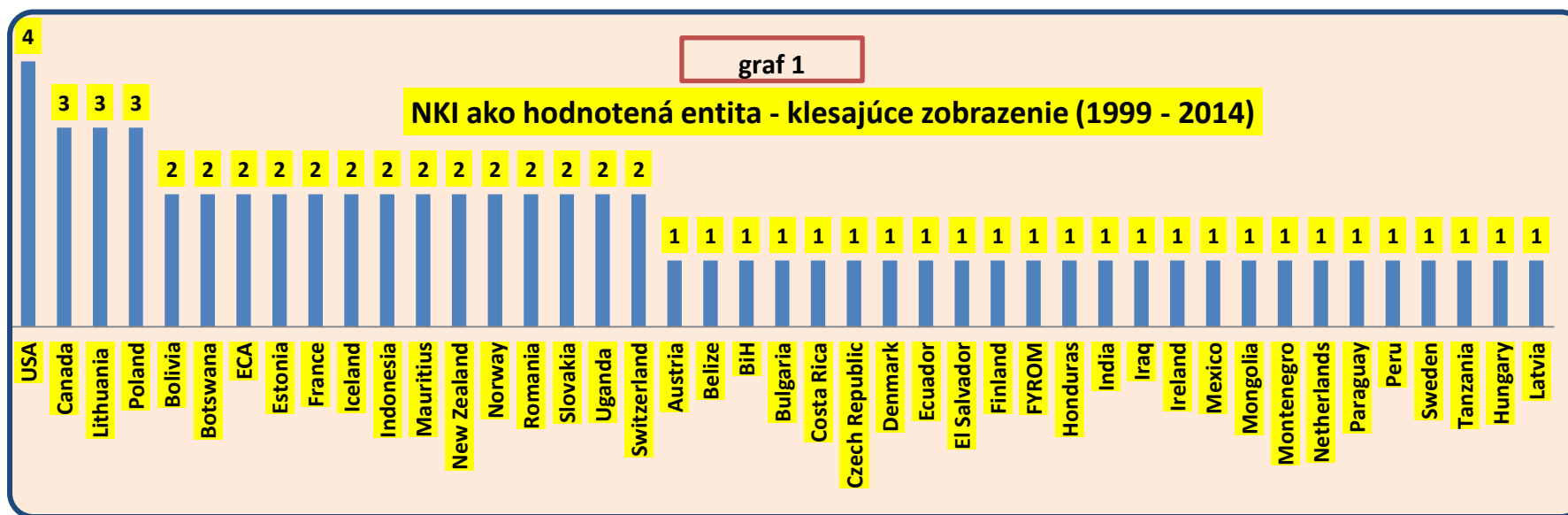
A. Postup prieskumu peer review

1. Prieskum sa uskutočnil medzi 13. januárom a 31. marcom 2014 v súlade s Akčným plánom Podvýboru na roky 2013 – 2016 a jeho stratégiou, ktorá uvádza, že Podvýbor *“a. pokračuje v hodnotení a zaznamenávaní existujúcich peer review a podmienok v spoločenstve INTOSAI.”*
2. Členom INTOSAI bol dodaný dotazník¹ s témou peer review prostredníctvom e-mailov. Kontakty na jednotlivých členov INTOSAI boli prebraté z webového sídla INTOSAI.
3. Podľa webového sídla INTOSAI na <http://www.intosai.org/about-us/organisation/membership-list.htm> existovalo v čase prieskumu 191 členských NKI.
4. Členské NKI bez webového sídla: 39 (Aruba, Antigua and Barbuda, Bahamy, Bielorusko, Burundi, Kamerun, Kapverdy, Centrálna Africká Republika, Čad, Kongo, Džibuti, Rovníková Guinea, Eritrea, Gabon, Gambia, Grenada, Guinea, Guinea-Bissau, Haiti, Svätá Stolica, Laos, Líbya, Madagaskar, Malawi, Mali, Monako, Nauru, Holandské Antily, Saint Kitts a Nevis, Sao Tomé a Principe, Somálsko, Sudán, Surinam, Svazijsko, Sýrska Arabská Republika, Togo, Tonga, Tuvalu, Vanuatu).
5. Viac NKI má e-mailový kontakt ako vlastné webové sídlo.
6. Členovia INTOSAI, ktorí nemajú žiadny e-mailový kontakt, kam bolo možné poslať dotazník: 4 (Rovníková Guinea, Guinea, Guinea-Bissau, Somálsko).
7. Podľa serverov webu dotazník bol nedoručiteľný pre 17 NKI (dôvody boli rôzne, hlavne adresa nebola správna, nebola platná, a pod.).
8. Podľa vyššie uvedených skutočností možno vytvoriť predpoklad, že dotazník bol poslaný a prijatý 170timi NKI (191 NKI mínus 4 členovia INTOSAI bez akýchkoľvek mailových kontaktov a mínus 17 členov INTOSAI, ktorým nebolo možné doručiť dotazník).
9. Podvýbor zaznamenal 46 odpovedí, teda návratnosť bola približne 28%.

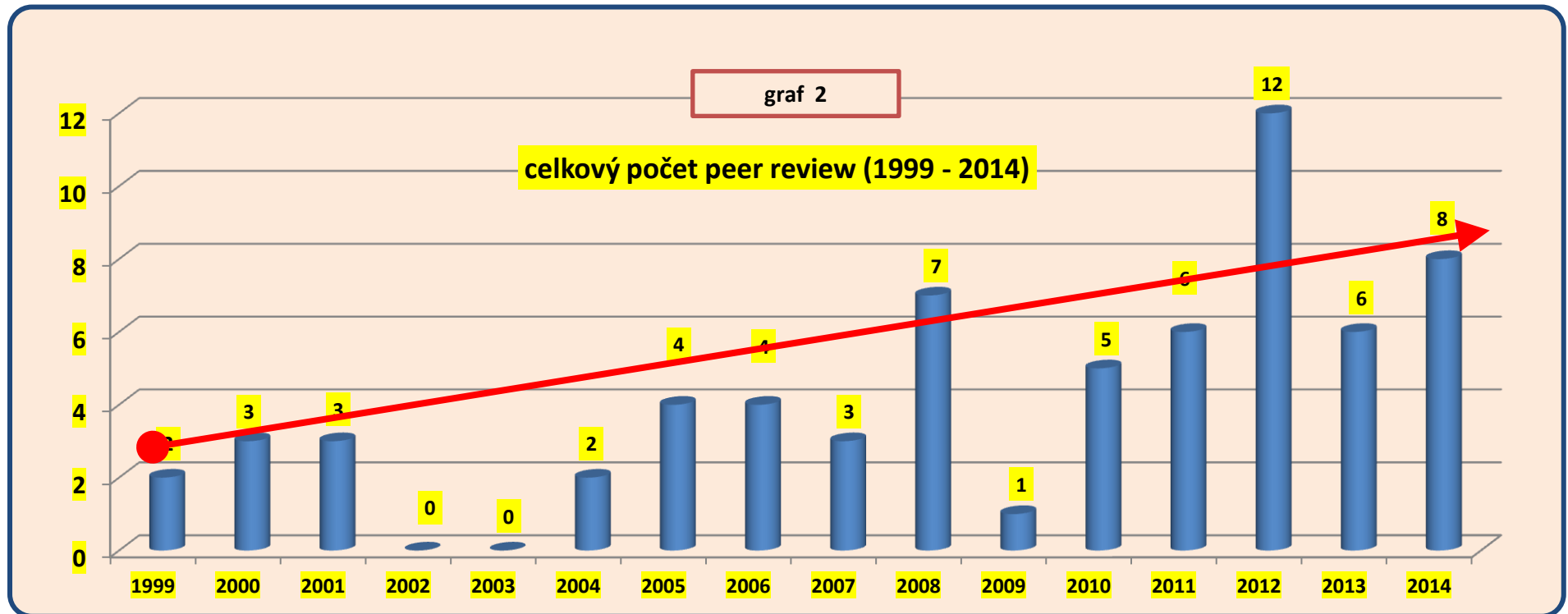
¹ Dotazník tvorí prílohu č. 1 tejto správy

B. Zistenia prieskumu Peer review

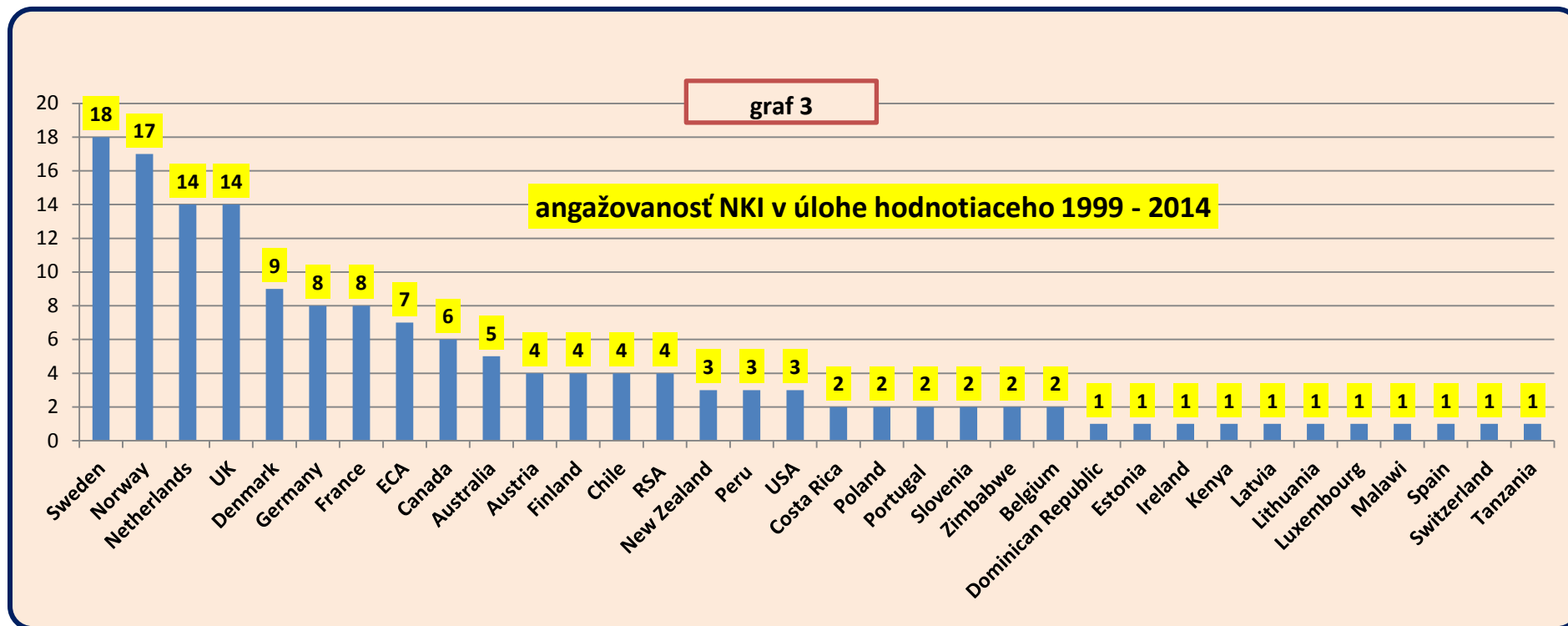
1. K dátumu 1. apríla 2014 bolo v časovom období 1999 – 2014 celkovo uskutočnených alebo/a plánovaných 66 peer review projektov, ktoré boli známe Podvýboru.
2. Správa Podvýboru pre XXI. INCOSAI v októbri 2013 uvádzala, že Podvýboru bolo známych 52 ukončených, vykonávaných alebo plánovaných projektov peer review k danému dátumu.
3. Nárast projektov o 14 v časovom období 6 mesiacov od XXI INCOSAI sa neudial vďaka prudkému a neočakávanému nárastu nových projektov, ale bolo to predovšetkým vďaka získaniu údajov o správach z minulosti.
4. Najviac hodnotenou NKI bolo GAO US, ktoré podľa zákonov USA musí byť hodnotené každé 3 roky– GAO US bolo hodnotené 4 razy. Ďalšie 3 NKI boli hodnotené 3 krát: Kanada, Litva a Poľsko. Štrnásť NKI bolo hodnotených dva razy a ďalších 25 NKI bolo hodnotených raz.
5. Vyššie uvedené čísla znamenajú, že 43 NKI (23% zo všetkých 191 NKI tvoriacich členstvo INTOSAI) bolo predmetom peer review v sledovanom období. Viac detailov v grafe 1.

6. Dvanásť peer review bolo uskutočnených v roku 2012. Rok 2014 je rokom s druhým najvyšším počtom peer review – 8. Naopak, žiadne peer review neboli zaznamenané v rokoch 2002 a 2003. V čase 1999 – 2014 boli zaznamenané v priemere 4.4 peer review za rok v rámci spoločenstva INTOSAI. Narastajúci počet uskutočnených peer review v uvedenom čase je ľahko pozorovateľný z grafu 2.

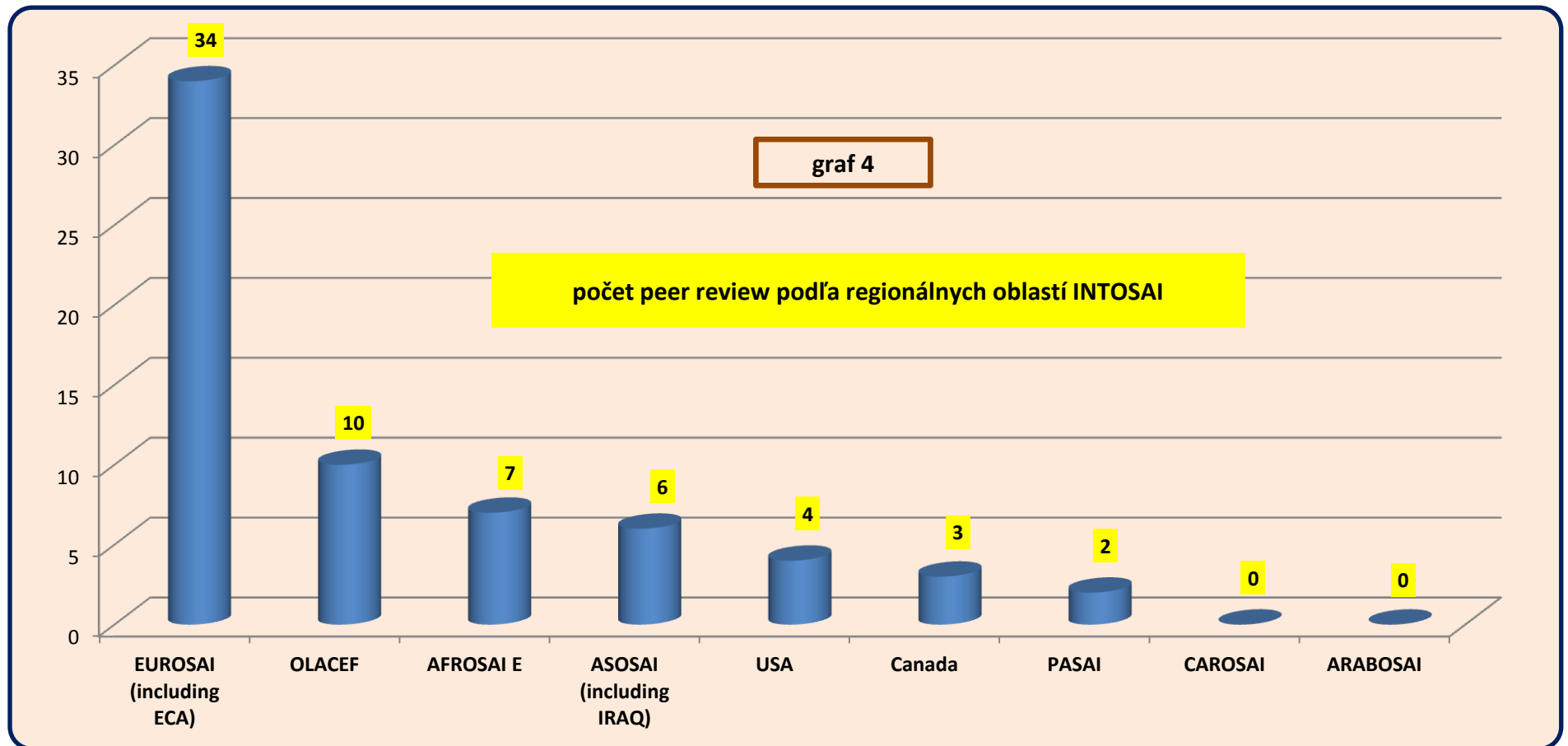

7. NKI Švédska v úlohe hodnotiaceho sa zúčastnila na 18 peer review, nasledovaná NKI Nórska a Holandska (obe inštitúcie 17 krát) a NKI Spojeného kráľovstva (16 krát). Uvedené štyri NKI zaznamenali spoločne 41% účasti na peer review v úlohe hodnotiaceho.
8. Šesť NKI sa zúčastnilo peer review v úlohe hodnotiaceho v počte medzi 5 až 9 krát; tieto sú uvedené v zostupnom rade: Dánsko, Francúzsko, Nemecko, EDA, Kanada a Austrália. Ďalších 24 NKI sa zúčastnilo menej ako 5 peer review (viac v grafe 3).

9. Priemerná veľkosť hodnotiaceho tímu: 5,7 osoby na tím.
10. Priemerný počet dní, ktoré strávil hodnotiaci tím na pôde hodnoteného NKI: 13,5 dňa.

11. Prieskum tiež poukázal na nerovnováhu pri peer review, ak vezmeme do úvahy regionálne oblasti INTOSAI – 34 peer review bolo uskutočnených v NKI z regionálnej oblasti EUROSAI, čo predstavuje takmer 52% všetkých zaznamenaných peer review v skúmanom časovom úseku. Členovia EUROSAI v počte 50 NKI reprezentujú len 26 % členov celého spoločenstva INTOSIA. Graf 4 dokresľuje uvádzanú skutočnosť.

12. Podvýbor má 41 peer review správ: 34 in anglickom jazyku, 4 v španielskom a 3 v nemeckom. Podvýbor sa usiluje o ich umiestnenie na web stránku CBC.

rok	hodnotená NKI	jazyk správy
1999	Estónsko	Aj
2000	Litva	Aj
2001	Poľsko	Aj
2001	Slovensko	Aj
2004	Kanada	Aj
2004	Indonézia	Aj
2005	Estónsko	Aj
2005	Nórsko	Aj
2005	Švajčiarsko	Nem
2005	USA	Aj
2006	Dánsko	Aj
2006	Litva	Aj
2007	FYROM	Aj
2007	Holandsko	Aj
2007	Poľsko	Aj
2008	EDA	Aj
2008	Mexiko	Aj
2008	Nový Zéland	Aj
2008	Peru	Šp.
2008	Írsko	Aj
2008	USA	Aj
2008	Švajčiarsko	Nem.
2009	Indonézia	Aj
2010	Rakúsko	Nem.
2010	Kanada	Aj
2011	USA	Aj
2011	Slovensko	Aj
2011	Kostarika	Šp.
2011	Čierna Hora	Aj
2011	Nórsko	Aj
2012	Bolívia	Šp.
2012	Ekvádor	Šp.
2012	BaH	Aj
2012	Fínsko	Aj
2012	India	Aj
2012	Poľsko	Aj
2012	Island	Aj
2013	Irak	Aj
2013	Švédsko	Aj
2013	Island	Aj
2014	EDA	Aj

13. Predmety a rozsahy peer review boli rôznorodé podľa cieľov peer review. Boli to napríklad: manažérske a organizačné usporiadanie/štruktúra NKI (základné typy kontrol, administratívne a manažérske funkcie); právny rámec; metodológia kontrol; štandardy a manuály; plánovanie a kontrola kvality; nové typy a oblasti pre kontrolu; používanie kontrolných zistení; tréning a vývoj kontrolórov a zamestnancov NKI; zhodnotenie skutočnosti, či postupy výkonnostnej kontroly umožňujú predkladanie nezávislých, objektívnych a spoľahlivých informácií pre parlament/legislatívu týkajúcich sa činnosti vlády; zhodnotenie súladu s ISSAI a najlepšou praxou poskytujúc stanovisko o systéme uistenia o kvalite; zhodnotenie revidovaných strategických a operačných plánov NKI a kvality manažmentu/riadenia, a pod.
14. Množstvá a typy odporúčaní boli takisto široké v zábere a to podľa cieľov peer review a zistení. Pohybovali sa od viacerých odporúčaní až po mnoho tuctov, od veľmi špecifických až po veľmi všeobecné. Odporúčania z jednotlivých peer review musia byť brané z pohľadu rámca a okolností daného peer review.
15. Použitie odporúčaní z peer review a ich napĺňanie bolo ťažké posúdiť, pretože väčšina peer review nepokračovala postupmi procesov follow-up, prípadne Podvýbor nemal o nich vedomosť alebo sa nepodarilo zozbierať viac informácií o ukončených peer review, ktoré by pokrývali periódy po ukončení peer review, ako aj použitie a uplatnenie odporúčaní.
16. Po prijatí v roku 2010 na XX . INCOSAI, Príručka ISSAI 5600 a kontrolný zoznam boli extenzívne používané a to predovšetkým vo fáze prípravy, hlavne pre napísanie Memoranda o porozumení plánovanie procesov. Kontrolný zoznam možno nebol používaný tak zoširoka a konkrétne, no jeho princípy boli zabudované do väčšiny projektov peer review a ich procesov. Niektoré NKI (USA a India) použili svoje vlastné kritériá (India – Kontrolné štandardy a Príručky pre výkonnostnú kontrolu a USA – Štandardy kontroly vlády); napriek uvedenému ich výkonnostné kontroly a ostatné postupy boli posúdené porovnaním s medzinárodne akceptovanými postupmi.

C. Závery

Vo všeobecnosti proces peer review a projekty peer review boli kladne vítané všetkými zúčastnenými stranami, keďže potvrdili dobrú prácu hodnotenej NKI, čo pomáha tvorbe prostredia stáleho zlepšovania. Peer review boli hodnotené ako nápomocné pri vytváraní úžitku pre všetkých zúčastnených, kedy môžu získavať z výmeny informácií a skúseností. Peer review pomáha nastavovať zrkadlo kontrolných procesov a činnosti vo všeobecnosti danej NKI.; účastníci tohto procesu jednohlasne vítali tento proces. Peer review sa stávajú zaujímavejšími ako hodnotiaci nástroj pre členov INTOSAI. Počty peer review to dokazujú: od roku 1999 do roku 2009 bolo zaznamenaných 29 peer review, teda za 10 rokov. Počas nasledujúceho časového obdobia do roku 2014, teda 5 rokov, bol zaznamenaný nárast peer review na hodnotu 37. Koeficient zrýchlenia je teda väčší ako 2. Ako je ukázané v grafe 2, 8 peer review za rok 2012 je takmer dvojnásobok ročného priemeru (4,4). Uvedené by mohlo byť

vyhodnotené ako veľký úspech spoločenstva INTOSAI, keďže aj používanie jej vlastných štandardov ISSAI je v súčasnosti široko akceptované a používané pre vykonávanie peer review.

Napriek uvedenému prieskum tiež odkryl fakty, s ktorými by sa spoločenstvo INTOSAI malo zaoberať s cieľom svojho vyváženého a plynulého rozvoja. Číslo grafu 3 uvádzajú veľkú nerovnováhu, kedy len 4 NKI boli zúčastnené v 41% peer review, v ktorých mali úlohu hodnotiacich. Mala by byť vyvinutá snaha, aby sa rozšíril okruh NKI, ktoré vykonávajú veľmi náročnú úlohu hodnotiaceho. Takisto graf 4 ukazuje, že jedna regionálna oblasť zastrešuje viac ako polovicu známych peer review, ktoré boli uskutočnené za posledných 15 rokov.

Spoločenstvo INTOSAI by malo mať na mysli, že koncept peer review obsahuje v sebe všetky štyri strategické ciele Strategického plánu INTOSAI na roky 2011 – 2016 v jednom balíčku, teda Cieľ 1: Zodpovednosť a profesionálne štandardy, Cieľ 2: Budovanie inštitucionálnych kapacít, Cieľ 3: Výmena poznatkov a služby s tým súvisiace a Cieľ 4: Modelová medzinárodná organizácia. Je v záujme každej NKI, aby bola konzistentná s duchom Limskej deklarácie ukazujúc, že si vie zastať svoje miesto v kruhu zodpovednosti ako nezávislá, účinná a spoľahlivá inštitúcia. Ak NKI majú splniť svoje funkcie, je potrebné, aby boli vnímané ako dôveryhodné. Aby toto bolo možné, je potrebné, aby boli vzorovými inštitúciami predstavujúc príklad, z ktorého sa môžu učiť ostatní.²

INTOSAI CBC (Výbor INTOSAI pre budovanie kapacít) pripravuje koncept novej stratégie pre CBC a spoločenstvo INTOSAI, ktorý má byť predstavený na stretnutí CBC v Lime, v Peru v septembri 2014. Koncept strategického rozvoja CBC by mal pokryť všetky potrebné prvky zmysluplného rozvoja na časový úsek ústiaci k XXII INCOSAI a ďalej. Globalizácia je stále rastúca a čas elektroniky je už dobre rozvinutý, a tak koordinácia akýchkoľvek činností v rámci spoločenstva INTOSAI by mala byť ľahšia ako kedysi predtým. V súlade s Cieľom 3, INTOSAI sa usiluje “Podporiť efektívnu komunikáciu v rámci internej komunikácie INTOSAI pozdvihnúc členskú základňu na rovnakú úroveň používaním existujúcich spôsobov komunikácie.” Jedným z veľmi užitočných nástrojov pre napredovanie úsilia o budovanie kapacít by mohlo byť zabezpečenie, že každá NKI – člen INTOSAI – má web stránku, pomocou ktorej je pripojený na vonkajší svet a svojich kolegov. NKÚ SR ako predseda Podvýboru zistil v e-mailovom prieskume, že takmer 40 členov INTOSAI (teda cca 20 % členov INTOSAI uvedených na web stránke INTOSAI) nemá vlastnú stránku (viď str. 1 bod A 4 správy). Podpora peer review stále zostáva efektívnym nástrojom na pozdvihnutie kvality, imidžu a prestíže ako na národnej, tak na medzinárodnej úrovni. S cieľom budovania spoločenstva INTOSAI, uvedené by malo byť vzaté na vedomie a budúce kroky, ktoré by sa venovali uvedenej záležitosti, by mali byť uskutočnené. To by bolo konzistentné s mottom INTOSAI “Experientia mutual omnibus prodest”.

² viac o uvedenej téme možno nájsť v ISSAI 12 – Význam a prínos NKI – vytváranie rozdielu pre život občanov